

วัดพระธาตุนครจอมทองวรวิหาร

สถานที่ตั้ง เลขที่ ๑๕๗ หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านหลวง
อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

นิกาย มหานิกาย

เจ้าอาวาส พระสุวรรณเมธี เจ้าคณะอำเภอจอมทอง,
เจ้าอาวาสวัดพระธาตุนครจอมทอง วรวิหาร

ประวัติความเป็นมา

คอยจอมทองหรือคอยศรีจอมทองนั้น มีตำนานได้กล่าวไว้ว่า ในสมัยพุทธกาลมีเมืองตั้งอยู่ใกล้ ๆ กับคอยลูกนี้ ชื่อเมืองอังครฎฐะ มีเจ้าผู้ครองเมืองนามว่า พระยาอังครฎฐะ พระยาอังครฎฐะเมื่อได้ทราบข่าวจากพ่อค้าที่มาจากอินเดียว่า บัดนี้พระพุทธเจ้าได้บังเกิดในโลกแล้ว เวลานี้ประทับอยู่ที่เมืองราชคฤห์ ในประเทศอินเดีย จึงได้ตั้งจิตอธิษฐานขอให้พระพุทธเจ้าเสด็จมาโปรด

เมื่อพระพุทธองค์ทรงทราบด้วยพระญาณแล้ว จึงเสด็จมายังเมืองอังครฎฐะพร้อมด้วยภิกษุสาวก รูปอื่น ๆ และได้มารับอาหารบิณฑบาตจากพระยาอังครฎฐะ จากนั้นทรงแสดงธรรมโปรดพร้อมทั้งได้ตรัสพยากรณ์ไว้ว่า “เมื่อเรานิพพานแล้ว ธาตุพระเศียรเบื้องขวา (พระทักษิณโมลี) ของเราจักมาประดิษฐานอยู่ ณ คอยจอมทองแห่งนี้” แล้วเสด็จกลับ พระยาอังครฎฐะเมื่อได้ทราบจากคำพยากรณ์นั้นแล้ว จึงได้สร้างสถูปไว้บนยอดคอยจอมทอง ด้วยหวังว่าจะให้เป็นที่ประดิษฐานพระบรมธาตุตามที่ทรงพยากรณ์ไว้ นั้น แล้วอยู่ครองราชย์จนสิ้นพระชนมายุ

กาลล่วงมาจนถึงพระพุทธเจ้าได้เสด็จดับขันธนิพพานไป ณ เมืองกุสินารา และเมื่อได้จัดการถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระแล้วจึงได้แบ่งพระบรมธาตุเจ้า โดยพระมหากัสสปะเถระ ผู้เป็นพระสังฆเถระในเวลานั้นได้ขอเอาซึ่งพระทักษิณโมลีธาตุ (พระบรมธาตุพระเศียรเบื้องขวา) มาประดิษฐานอยู่ที่ยอดคอยจอมทอง ตามที่พระพุทธองค์ได้พยากรณ์ไว้

ต่อมา เมื่อ พ.ศ. ๒๑๘ พระเจ้าอโศกมหาราชกษัตริย์อินเดียในสมัยนั้น ได้เสด็จไปยังคอยจอมทอง ได้สั่งขุดคุ้ยหาให้เป็นอุโมงค์ใต้พื้นคอยจอมทอง แล้วให้สร้างสถูปไว้ภายในคูหานั้นแล้วนำเอาพระบรมธาตุเจ้าที่อยู่ในสถูปที่พระยาอังครฎฐะให้สร้างไว้บนยอดคอยนั้น เข้าไปไว้ในสถูปที่สร้างใหม่

ในคูหาใต้พื้นตอยจอมทอง จากนั้นรับสั่งให้เอาก้อนหินปิดปากถ้ำคูหาเอาไว้ และทรงอธิษฐานว่า “ต่อไปข้างหน้า ถ้ามีพระเจ้าแผ่นดินและศรัทธาประชาชนมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ขอให้พระบรมธาตุเจ้าเสด็จออกมาปรากฏแก่ผู้ชนได้กราบไว้สักการบูชา” จากนั้นจึงได้เสด็จกลับ

ในปี พ.ศ. ๑๙๙๕ นายสร้อย นางเม็ง สองสามีภรรยาบ้านอยู่ใกล้กับตอยจอมทองนั้น ได้สร้างวัดขึ้นบนยอดตอยจอมทองนั้น แล้วให้ชื่อว่า “วัดศรีจอมทอง” การสร้างวัดยังไม่เสร็จดี นายสร้อย นางเม็ง ก็ได้ถึงแก่กรรมไป ต่อมาถึง พ.ศ. ๒๐๐๙ มีชายสองคน ชื่อสิบเงินและสิบแก้ว ได้ช่วยกันบูรณะก่อสร้างวัดศรีจอมทองต่อมา เมื่อกาลได้ล่วงมาถึง พ.ศ. ๒๐๔๒ ในสมัยพระธัมมปัญญาเถระ เป็นเจ้าอาวาส ได้มีชายผู้หนึ่งอาศัยอยู่ในวัด เขาเกิดนิมิตฝันว่า เทวดาได้มาบอกว่า ใต้พื้นวิหารบนยอดตอยที่ตั้งของวัดนี้มีพระบรมธาตุของพระพุทธเจ้า และพระบรมธาตุนั้นจักเสด็จออกมาให้ผู้ชนได้กราบไหว้สักการบูชาต่อไป ชายผู้นั้นจึงได้เล่าความฝันให้แก่เจ้าอาวาสฟัง เจ้าอาวาสจึงได้ทำการอธิษฐานจิตว่า “ถ้ามีจริงดังความฝันนั้น ขอให้พระบรมธาตุจงได้เสด็จออกมา ในเมื่อข้าพเจ้ายังมีชีวิตอยู่ให้เกิด” เมื่ออธิษฐานเสร็จสิ้น ในวันรุ่งขึ้นก็ได้พบพระบรมธาตุเจ้าอยู่ในรูพระเกศโมลีของพระพุทธรูป ซึ่งตั้งประดิษฐานอยู่ภายในพระวิหารนั้น จึงได้เก็บรักษากันไว้โดยเสียบ ๆ และรู้กันเพียงแค่เจ้าอาวาสและชายผู้นั้น

เมื่อเวลาล่วงมาถึง พ.ศ. ๒๐๕๘ สมัยที่พระมหาสีลปัญญาเป็นเจ้าอาวาสวัดศรีจอมทอง มีพระเถระรูปหนึ่งชื่อ พระมหาพุทธญาณ มาจากเมืองพุกาม ท่านได้สั่งให้พระอานันทะ ผู้เป็นลูกศิษย์ไปสืบดูพระบรมธาตุที่วัดศรีจอมทอง ซึ่งบางทีอาจจะทราบระแคะระคายว่า ที่วัดนั้นมีพระบรมธาตุ เมื่อพระอานันทะได้ไปถึงวัดศรีจอมทองแล้ว ได้ทำการสักการบูชาอธิษฐานจิตอยู่ ฝ่ายพระมหาสีลปัญญา เจ้าอาวาส เมื่อได้เห็นอาการเช่นนั้น จึงนำเอาพระบรมธาตุซึ่งเก็บรักษากันต่อมานั้น ออกมาแสดงให้พระอานันทะทราบ พระอานันทะจึงได้นำความไปทูลพระติลกบัณฑิตา (พระเมืองแก้ว) ซึ่งเป็นเจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ในสมัยนั้น ให้ทรงทราบ

ครั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๐๖๐ พระเมืองแก้ว เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ เมื่อได้ทราบความที่ พระมหาพุทธญาณว่าพระบรมธาตุเจ้าได้เสด็จมาประดิษฐานอยู่ที่วัดศรีจอมทอง ภายในอาณาเขตแคว้นของพระองค์เช่นนั้นแล้ว ก็มีพระทัยยินดีพิดี จึงรับคำสั่งแก่พระมหาพุทธญาณเถระว่า “ขอพระคุณเจ้าจงไปจัดการเริ่มปฏิสังขรณ์ปลูกสร้างพระวิหารหลังหนึ่ง ให้เป็น ๔ มุขเหมือนวิหารวัดชัยศรีภูมิ แล้วได้ก่อปราสาทหลังหนึ่งให้เหมือนปราสาทอันมีอยู่ในพระอุโบสถวัดมหาโพธิหลวง (วัดเจ็ดยอด) ไว้ภายในท่ามกลางพระวิหารนั้นเพื่อเป็นที่ประดิษฐานพระบรมธาตุ ให้เป็นอัครสถานอันประเสริฐต่อไป” จากนั้นทรงประทานเงินหมื่นหนึ่งเพื่อเป็นค่าอุปกรณ์ในการก่อสร้าง พระเถระเจ้ารับคำพร้อมด้วยนายช่างทั้งหลายไปสู่วัดศรีจอมทอง แล้วร่วมกับเจ้าอาวาสเริ่มการปลูกสร้างพระวิหารและปราสาท ในปีชวดอัฐศก พ.ศ. ๒๐๖๐ ตามแบบที่พระเมืองแก้ว เจ้าผู้ครองนครสั่งนั้นทุกประการ

เมื่อการก่อสร้างพระวิหารและปราสาทสำเร็จบริบูรณ์แล้ว พระเถระจึงไปทูลถวายต่อเจ้าผู้ครองนครท่งทราบ พระเมืองแก้วทราบ จึงมีใจยินดีมากนัก และรับสั่งให้สุวรรณช่างทองสร้างโกศทองคำเพื่อเป็นที่บรรจุพระบรมธาตุ และพร้อมด้วยเถระานุเถระ เสนาอำมาตย์ ชาวบ้านชาวเมืองออกไปมหกรรมฉลองเป็นมหาปางใหญ่ แล้วเชิญพระบรมธาตุเจ้าเข้าไว้ในโกศทองคำตั้งไว้ในปราสาทนั้น และทรงโปรดพระราชทานไทยทานและเครื่องแหไว้กับพระบรมธาตุเป็นอันมาก และถวายข้าคนโรนาคตามเขตป่า ที่ดิน ย่านน้ำ ไว้สำหรับให้ปฏิบัติรักษาทำนุบำรุงพระบรมธาตุให้เจริญถาวรสืบต่อไปตลอด ๕,๐๐๐ พระวัสสา

เกียรติคุณ

๑. พ.ศ. ๒๔๗๐ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา
๒. พ.ศ. ๒๕๐๖ ได้รับพระราชทานยกฐานะวัดขึ้นเป็นวัดพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดวรวิหาร
๓. พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง โดยกรมการศาสนา
๔. พ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง ของกรมการศาสนา

สถานที่สำคัญภายในวัด

พระอุโบสถ

ลักษณะทรงไทยหน้าบันลงรักปิดทองสวยงาม สร้างสมัยท่านเจ้าคุณสุวรรณโมลีฯ (สุวรรณบรมธาตุบริหาร) เดิมภายในพระอุโบสถมีประพุทธรูปสามองค์สร้างด้วยไม้แกะสลัก พระประธานในพระอุโบสถเป็นปางถวายเนตร ซึ่งแตกต่างจากพระอุโบสถในล้านนาทั่วไป บริเวณประตูทางเข้าพระอุโบสถได้ฝังสิ่งศักดิ์สิทธิ์ไว้ตามประเพณีของล้านนา จึงไม่อนุญาตให้สุภาพสตรีขึ้นไปยังพระอุโบสถ ภายในมีรูปวาดฝาผนังแสดงตำนานพระธาตุศรีจอมทองและรูปเทวดาในชั้นต่าง ๆ

พระธาตุศรีจอมทอง

ฐานรูปสี่เหลี่ยม หุ้มทองทั้งองค์ กว้าง ๔ เมตร ยาว ๘ เมตร ศิลปกรรมแบบล้านนา

พระเจดีย์บริวาร (พระธาตุน้อย)

ไม่มีระบุว่าได้สร้างขึ้นเมื่อใด สันนิษฐานว่าอายุประมาณ ๓๐๐ ปี ได้รับการบอกเล่าว่าสร้างโดยชาวพม่า เมื่อครั้งปกครองนครเชียงใหม่ ศิลปะเป็นแบบมอญ-พม่า สร้างขึ้นเพื่อให้เป็นคู่กับพระเจดีย์องค์ใหญ่ ให้เกิดการสมดุลกัน ภายในบรรจุสิ่งศักดิ์สิทธิ์มากมาย แต่ไม่ได้บรรจุพระธาตุไว้ภายใน

พระวิหารจัตุรมุข

ตามประวัติเล่าว่าพระวิหารถูกสร้างขึ้นโดย พระเจ้าติลก ปนัดดาธิราช หรือพระเมืองแก้ว กษัตริย์ราชวงศ์มังราย เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ เมื่อปี พ.ศ. ๒๐๖๐ ภายในพระวิหารมีมณฑปปราสาทเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ โดยพระบรมธาตุถูกนำเข้าไปในโกศทองคำตั้งไว้ในปราสาทมีหลวงพ่อบุญเป็นพระประธานในพระวิหาร (จำลองจากองค์จริงที่วัดท่าหลวง จังหวัดพิจิตร) และมีโบราณวัตถุ เช่น พระพุทธรูปเงินทองคำ ของคลังช่างที่ซึ่งประทานโดยเจ้าดารารัศมี พระราชชายาในรัชกาลที่ ๕ เช่น คลับฝังเพชรและงาช้างเงิน

ช่องทางการติดต่อ

วัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร
๑๕๗ บ้านหลวง ต.บ้านหลวง อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๖๐
โทรศัพท์ ๐๕๓ ๓๔๑๓๗๕ , ๐๕๓ ๘๒๖๘๖๙
โทรสาร ๐๕๓ ๓๔๒๑๘๕